

Důvěra k ústavním institucím a spokojenost s politickou situací

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2005, v05-04</i>
Otázky:	<i>PI.1., PS.1</i>
Termín terénního šetření:	<i>18. – 25. dubna 2005</i>
Počet respondentů:	<i>1060</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>6. května 2005</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

V dubnovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR realizovaném v rámci projektu Naše společnost 2005 jsme položili respondentům otázku, jak důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry občanů k ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, a proto je možné její vývoj dobře sledovat.

Na úvod je třeba upozornit na to, že sběr dat proběhl v době vrcholící vládní krize, která pochopitelně otřásla důvěrou občanů v ústavní instituce. Vláda premiéra Stanislava Grosse podala demisi dne 25. dubna 2005, nicméně v době, kdy náš výzkum probíhal, bylo již zřejmé, že Stanislav Gross z funkce premiéra pravděpodobně odejde. Zároveň alespoň v prvních dnech sběru dat pro náš výzkum nebylo jasné, kdo jej ve funkci premiéra nahradí. Vzhledem k těmto skutečnostem se důvěra lidí ve vládu nacházela na velmi nízké úrovni.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel k ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	IV/04	V/04	VI/04	IX/04	X/04	XI/04	XII/04	I/05	II/05	III/05	IV/05
Prezident	72	77	74	75	73	73	72	71	71	69	67
Vláda ČR	28	36	26	35	40	31	28	34	31	27	14
Poslanecká sněmovna	17	27	24	26	27	23	18	28	22	20	15
Senát	17	23	22	20	23	19	17	22	20	22	18
Krajské zastupitelstvo	39	44	42	42	42	48	42	46	47	46	40
Obecní zastupitelstvo	58	64	60	59	62	63	60	66	63	60	60

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Prezident Václav Klaus zůstává i nadále nejdůvěryhodnější ústavní institucí, a to i přesto, že důvěra občanů k němu již několik měsíců postupně klesá. Důvěru svému prezidentovi vyjádřilo 67 % oslovených občanů. Probíhající vládní krize

¹Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě ČR, Poslanecké sněmovně ČR, Senátu ČR, Vašemu krajskému zastupitelstvu, Vašemu obecnímu zastupitelstvu.“

otřásla důvěrou občanů nejen k vládě samotné, ale i k dalším ústavním institucím, především pak k oběma komorám českého Parlamentu. Podobně jako minulý měsíc byla i v dubnu důvěra občanů k Senátu Parlamentu ČR větší než důvěra k Poslanecké sněmovně. Poslanecké sněmovně vyjádřilo důvěru pouze 15 % respondentů, Senát pak zaznamenal 18% podíl důvěřujících. Rovněž krajská zastupitelstva zaznamenala v dubnu 2005 pokles důvěry. I přesto převažuje v případě krajských zastupitelstev důvěra nad nedůvěrou (důvěru vyjádřilo 40 % občanů, nedůvěru 37 % a zbylých 23 % respondentů se k položené otázce nedokázalo vyjádřit). Obecní zastupitelstva si podržela poměrně vysoký podíl důvěřujících a stejně jako minulý měsíc jim v dubnu 2005 důvěru vyjádřilo šest z deseti oslovených občanů.

S politickou situací v naší zemi velmi výrazně převažuje nespokojenost nad spokojeností. V dubnu 2005 bylo s politickou situací v naší zemi spokojeno pouze 7 % českých občanů, nespokojenost pak vyjádřily téměř tři čtvrtiny oslovených (72 %).² Ani spokojeno ani nespokojeno s politickou situací v naší zemi bylo 17 % respondentů.

Tabulka 2: Spokojenost s politickou situací (v %)

Velmi spokojen	1
Spíše spokojen	6
Ani spokojen, ani nespokojen	17
Spíše nespokojen	36
Velmi nespokojen	36
Neví	4

Ke spokojeným s politickou situací patří častěji mladí lidé ve věku od 15 do 19 let a od 20 do 29 let, studenti a lidé, kteří označují svoji životní úroveň jako dobrou. Z hlediska politické orientace panuje vyšší míra spokojenosti mezi příznivci ČSSD.

Ve věkových kategoriích 30 až 44 let, 45 až 59 let a u občanů starších 60 let jsou se současnou politickou situací naší země nespokojeny dokonce více než tři čtvrtiny občanů. Vyšší míra nespokojenosti panovala v dubnu 2005 rovněž u respondentů s vysokoškolským vzděláním. Tradičně vyšší podíl nespokojených jsme zaznamenali rovněž u dotázaných, kteří svou životní úroveň hodnotí jako špatnou.

Tabulka 3: Spokojenost s politickou situací – časové srovnání (v %)

	X/04	XI/04	XII/04	I/05	II/05	III/05	IV/05
Spokojen	14	12	15	14	13	11	7
Ani spokojen, ani nespokojen	32	27	28	29	26	23	17
Nespokojen	49	56	54	54	57	62	72

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, respektive „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

Spokojenost s politickou situací v České republice již několik měsíců klesá. V říjnu 2004 vyjadřovala nespokojenost s politickou situací naší země ještě necelá polovina českých občanů, v dubnu 2005 jsou již nespokojeny téměř tři čtvrtiny obyvatel České republiky.

² Otázka: „Zamyslíte-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“

